

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Фармацевтичний факультет
Кафедра фармакології та фармакотерапії

«Клінічна фармація та фармацевтична опіка»
(назва освітньої компоненти виробничої фармацевтичної практики)

РОБОЧА ПРОГРАМА
освітньої компоненти виробничої фармацевтичної практики

підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 22 Охорона здоров'я
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 226 Фармація, промислова фармація
(код і найменування спеціальності)

освітньої програми Фармація
(найменування освітньої програми)

2022 рік
рік створення

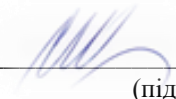
Робоча програма освітньої компоненти виробничої фармацевтичної практики «Клінічна фармація та фармацевтична опіка» спеціальності 226 Фармація, промислова фармація освітньої програми Фармація (4,10д), (4,10 д)і, (5,6 з) спеціалізації (й) _____ - _____ здобувачів вищої освіти 5 курсу денної форми здобуття освіти (4,10 д), (4,10 д)і, 6 курсу заочної форми здобуття освіти (5,6 з).

Розробники: ШТРИГОЛЬ Сергій – завідувач кафедри фармакології та фармакотерапії,
доктор медичних наук, професор
ДЕРИМЕДВІДЬ Людмила – професор ЗВО кафедри фармакології та
фармакотерапії, доктор медичних наук, професор
БУТКО Ярослава – професор ЗВО кафедри фармакології та фармакотерапії,
доктор фармацевтичних наук, професор

(вказати ПРИЗВИЩЕ, ім'я авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри фармакології та фармакотерапії НФаУ.
Протокол № 1 від 23 серпня 2022 року

Зав. кафедри

проф. Сергій ШТРИГОЛЬ
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Робоча програма схвалена на засіданні профільної методичної комісії з біомедичних дисциплін НФаУ.
Протокол № 1 від 12 вересня 2022 року

Голова комісії

проф. Надія КОНОНЕНКО

1. Опис освітньої компоненти

Мова навчання: українська

Статус освітньої компоненти: обов'язкова

Передумови вивчення освітньої компоненти. Освітня компонента виробнича фармацевтична практика «Клінічна фармація та фармацевтична опіка» базується на вивченні здобувачами вищої освіти клінічної фармації з фармацевтичною опікою, а також блоку хімічних та технологічних освітніх компонент й інтегрується з ними.

Предметом освітньої компоненти виробничої фармацевтичної практики «Клінічна фармація та фармацевтична опіка» є алгоритм проведення фармацевтичної опіки під час відпуску лікарських препаратів за призначенням лікаря (за рецептом) або безрецептурних ліків, консультативно-інформаційна робота в аптечному закладі, а також роботи з профілактики та моніторингу можливої побічної дії ліків.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти. На вивчення освітньої компоненти відводиться **135 годин 4,5 кредитів ECTS.**

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Метою викладання освітньої компоненти виробничої фармацевтичної практики «Клінічна фармація та фармацевтична опіка» є закріплення теоретичних знань з клінічної фармації та фармацевтичної опіки і придбання практичних навичок їх використання в процесі здійснення фармацевтичної опіки відвідувачів аптеки.

Основними **завданнями** освітньої компоненти виробничої фармацевтичної практики «Клінічна фармація та фармацевтична опіка» є:

- придбання навичок фармацевтичної опіки при відпуску безрецептурних препаратів;
- придбання навичок визначення умов раціонального застосування рецептурних препаратів;
- придбання навичок здійснення консультацій з питань сумісності з продуктами харчування, алкоголем, іншими лікарськими засобами, режиму дозування, правилам застосування конкретної лікарської форми;
- придбання навичок індивідуального підходу до кожного хворого з урахуванням вікового критерію і важкості захворювання на основі принципів медичної етики і деонтології.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Освітня компонента виробнича фармацевтична практика «Клінічна фармація та фармацевтична опіка» забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:

загальні

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

фахові

ФК 1. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань, попередження небезпечних інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.

ФК 2. Здатність здійснювати консультування щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ри-

зик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу та інших товарів аптечного асортименту.

ФК 3. Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях та при невідкладних станах.

ФК 4. Здатність забезпечувати раціональне застосування рецептурних та безрецептурних лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту згідно з фізико-хімічними, фармакологічними характеристиками, біохімічними, патофізіологічними особливостями конкретного захворювання та фармакотерапевтичними схемами його лікування.

ФК 5. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристики, а також з урахуванням суб'єктивних ознак та об'єктивних клінічних, лабораторних та інструментальних критеріїв обстеження хворого.

ФК 13. Здатність продемонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.

Інтегративні кінцеві *програми результати навчання (ПРН)*, формуванню яких сприяє освітня компонента

ПРН 4. Демонструвати вміння самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та використання цих результатів для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності.

ПРН 5. Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахування суспільних і виробничих інтересів.

ПРН 6. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

ПРН 7. Виконувати професійну діяльність з використанням креативних методів та підходів.

ПРН 9. Здійснювати професійну діяльність використовуючи інформаційні технології, «Інформаційні бази даних», системи навігації, Internet-ресурси, програмні засоби та інші інформаційно-комунікаційні технології.

ПРН 10. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді.

ПРН 13. Проводити санітарно-просвітницьку роботу у фаховій діяльності при виникненні спалахів інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань.

ПРН 14. Визначати переваги та недоліки лікарських засобів різних фармакологічних груп з урахуванням їхніх хімічних, фізико-хімічних, біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей. Рекомендувати споживачам безрецептурні лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги та фармацевтичної опіки.

ПРН 17. Використовувати дані клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень для здійснення моніторингу ефективності та безпеки застосування лікарських засобів.

ПРН 25. Сприяти збереженню здоров'я, зокрема профілактиці захворювань, раціональному призначенню та використанню лікарських засобів. Виконувати сумлінно свої професійні обов'язки, дотримуватися норм законодавства щодо просування та реклами лікарських засобів. Володіти психологічними навичками спілкування для досягнення довіри та взаєморозуміння з колегами, лікарями, пацієнтами, споживачами.

У результаті опанування освітньої компоненти здобувач освіти повинен

знати:

- основні діючі накази та іншу нормативну документацію МОЗ України щодо прийому рецептів і відпуску лікарських препаратів з аптеки;
- сучасний асортимент і класифікацію лікарських засобів;
- перелік безрецептурних препаратів, дозволених до застосування в Україні, номенклатуру ОТС-препаратів;
- правила безрецептурного відпуску лікарських препаратів;
- характерні клінічні симптоми найбільш розповсюджених захворювань, що вимагають обов'язкової консультації лікаря;
- принципи збору анамнезу хвороби, анамнезу життя, лікарського анамнезу;
- алгоритм вибору оптимального безрецептурного препарату для лікування захворювань і патологічних станів, при яких можливе самолікування;
- принципи фармацевтичної опіки відвідувачів аптеки при відпуску безрецептурних препаратів;
- категорії відвідувачів аптеки, що вимагають особливо пильної фармацевтичної опіки – (групи ризику);
- організацію інформаційної і консультативної роботи в аптеці;
- правила охорони праці і техніки безпеки

вміти:

- користатися нормативною і довідковою літературою по лікарських препаратах;
- орієнтуватися в номенклатурі вітчизняних і закордонних лікарських препаратів;
- визначати серед відвідувачів аптеки категорію пацієнтів, яка вимагає обов'язкової консультації лікаря;
- визначати серед відвідувачів аптеки категорію пацієнтів, у якої можливе проведення самолікування;
- відносити лікарські препарати в категорію “рецептурних” і “безрецептурних”;
- консультивати відвідувачів аптеки з усіх питань, які стосуються лікарської терапії (як рецептурними, так і безрецептурними засобами);
- збирати анамнез (хвороби, життя, лікарський анамнез);
- вибирати оптимальний безрецептурний препарат для конкретного відвідувача аптеки;
- здійснювати фармацевтичну опіку відвідувачів аптеки при відпуску безрецептурних та рецептурних препаратів;
- виконувати правила охорони праці і техніки безпеки.

володіти:

- навичками визначення серед відвідувачів аптеки категорії пацієнтів, яка вимагає обов'язкової консультації лікаря;
- навичками визначення серед відвідувачів аптеки категорії пацієнтів, у якої можливе проведення самолікування;
- навичками визначення “рецептурних” і “безрецептурних” лікарських препаратів;
- навичками консультивання відвідувачів аптеки з усіх питань, які стосуються лікарської терапії (як рецептурними, так і безрецептурними засобами);
- навичками збору анамнезу (хвороби, життя, лікарський анамнез);
- навичками з вибору оптимального безрецептурного препарату для конкретного відвідувача аптеки;
- навичками з проведення фармацевтичної опіки відвідувачів аптеки при відпуску безрецептурних та рецептурних препаратів;
- навичками самостійної роботи з Державним реєстром лікарських засобів та джерелами навчальної, наукової та додаткової літератури;

- навичками пошуку відео, друкованих та електронних джерел, роботи з ресурсами Інтернет.

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р.		л	сем.	пз	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Структура та принципи роботи аптечного закладу, організація роботи фармацевта у аптечному закладі.												
Робота в аптеці на робочому місці фармацевта «у першого столу».												
Тема 1. Мета, завдання і зміст практики. Основні принципи медичної деонтології та етики.				6		3				6		3
Тема 2. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні захворювань системи травлення				18		8				18		8
Тема 3. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні застудних захворювань Профілактика застуди				24		12				24		12
Тема 4. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні суглобового та м'язового болю. Фармацевтична опіка при болю голови.				12		6				12		6
Тема 5. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні травматичних, інфекційних та паразитарних уражень шкіри та її придатків				12		6				12		6
Тема 6. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні порушень діяльності центральної нервової системи				6		3				6		3
Тема 7. Фармацевти-				6		3				6		3

чна опіка при медикаментозному та немедикаментозному лікуванні місцевих розладів кровообігу												
Тема 8. Фармацевтична опіка при відпуску ОТС-препаратів для усунення та профілактики вітамінної недостатності				5		2					5	2
Контроль модулю. Семестровий диференційований залік				1		2					1	2
<i>Усього годин</i>	135	–	–	90	–	45	135	–	–	90	–	45

5. Зміст програми освітньої компоненти

Модуль 1

Структура та принципи роботи аптечного закладу, організація роботи фармацевта у аптечному закладі. Робота в аптеці на робочому місці фармацевта «у першого столу».

Тема 1. Мета, завдання і зміст практики. Основні принципи медичної деонтології та етики. Структура та принципи роботи аптечного закладу, організація роботи фармацевта у аптечній установі, оснащення робочого міста фармацевта. Основні принципи медичної деонтології, етичні норми поведінки фармацевта в аптеці, взаємини фармацевта та відвідувача аптеки. Організація консультативно - інформаційної роботи в аптеці.

Тема 2. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні захворювань системи травлення. Фармацевтична опіка при відпуску безрецептурних препаратів для симптоматичного лікування захворювань системи травлення (печія, закріп, діарея, метеоризм, нудота), інформування пацієнтів про умови раціонального використання ліків, їх поєднання з їжею, правила збереження та ін. Принципи фармацевтичної опіки при відпуску рецептурних препаратів для лікування захворювань системи травлення. Особливості симптоматичного лікування захворювань системи травлення у декретованих категорій відвідувачів аптек.

Тема 3. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні застудних захворювань. Профілактика застуди. Фармацевтична опіка при відпуску безрецептурних препаратів для симптоматичного лікування застудних захворювань (біль в горлі, кашель, риніт, лихоманка), інформування пацієнтів про умови раціонального використання ліків, їх поєднання з їжею, правила збереження та ін. Принципи фармацевтичної опіки при відпуску рецептурних препаратів для лікування захворювань бронхо-легеневої системи. Особливості симптоматичного лікування застудних захворювань у декретованих категорій відвідувачів аптек. Фармацевтична опіка при профілактиці застудних захворювань

Тема 4. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні суглобового та м'язового болю, болю голови. Фармацевтична опіка при відпуску безрецептурних препаратів для симптоматичного лікування суглобового та м'язового болю. Принципи фармацевтичної опіки при відпуску рецептурних препаратів для лікування захворювань опорно-рухової системи. Фармацевтична опіка при відпуску безрецептурних та рецептурних препаратів для симптоматичного лікування болю голови. Інформування пацієнтів про умови раціонального викори-

стання ліків, їх поєднання з їжею, правила збереження та ін. Особливості симптоматичного лікування больового синдрому у декретованих категорій відвідувачів аптек.

Тема 5. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні травматичних, інфекційних та паразитарних уражень шкіри та її придатків. Фармацевтична опіка при відпуску безрецептурних препаратів для симптоматичного лікування уражень шкірних покривів: мікротравми (порізи, садни, подряпини), термічні і хімічні ушкодження поверхневих шарів шкіри (опіки, відмороження), герпес губ, поверхневі мікози, акне (вугрова сип), себорея, короста, педикульоз; інформування пацієнтів про умови раціонального використання ліків, їх поєднання з їжею, правила збереження та ін. Принципи фармацевтичної опіки при відпуску рецептурних препаратів для лікування інфекційних захворювань шкіри. Особливості симптоматичного лікування травматичних, інфекційних та паразитарних уражень шкіри та її придатків у декретованих категорій відвідувачів аптек.

Тема 6. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні порушень діяльності центральної нервової системи. Фармацевтична опіка при відпуску безрецептурних препаратів для симптоматичного лікування захворювань нервової системи (тривожні стани, астенія та інсомній); інформування пацієнтів про умови раціонального використання ліків, їх поєднання з їжею, правила збереження та ін. Принципи фармацевтичної опіки при відпуску рецептурних препаратів для лікування порушень діяльності центральної нервової системи. Немедикаментозні методи лікування захворювань нервової системи (тривожні стани, астенія та інсомній). Особливості симптоматичного лікування тривожних станів та інсомній у декретованих категорій відвідувачів аптек.

Тема 7. Фармацевтична опіка при медикаментозному та немедикаментозному лікуванні місцевих розладів кровообігу. Фармацевтична опіка при відпуску безрецептурних препаратів для симптоматичного лікування місцевих розладів кровообігу (варикозне розширення вен нижніх кінцівок, геморой); інформування пацієнтів про умови раціонального використання ліків, їх поєднання з їжею, правила збереження та ін. Немедикаментозні методи усунення симптомів місцевих розладів кровообігу. Особливості симптоматичного лікування місцевих розладів кровообігу у декретованих категорій відвідувачів аптек.

Тема 8. Фармацевтична опіка при відпуску ОТС-препаратів для усунення та профілактики вітамінної недостатності. Фармацевтична опіка при відпуску ОТС-препаратів для усунення та профілактики вітамінної недостатності; інформування пацієнтів про умови раціонального використання препаратів, їх поєднання з їжею, правила збереження та ін. Особливості симптоматичного лікування вітамінної недостатності у декретованих категорій відвідувачів аптек.

Семестровий диференційований залік

6. Теми лекцій
Не передбачені

7. Теми семінарських занять
не передбачені

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Мета, завдання і зміст практики. Основні принципи медичної деонтології та етики	6	6
2	Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні захворювань системи травлення	18	18
3	Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні застудних захворювань. Профілактика застуди	24	24
4	Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні суглобового та м'язового болю, болю голови	12	12
5	Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні травматичних, інфекційних та паразитарних уражень шкіри та її придатків	12	12
6	Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні порушень діяльності центральної нервової системи	6	6
7	Фармацевтична опіка при медикаментозному та немедикаментозному лікуванні місцевих розладів кровообігу	6	6
8	Фармацевтична опіка при відпуску ОТС-препаратів для усунення та профілактики вітамінної недостатності	5	5
	Контроль модулю. Семестровий диференційований залік	1	1
Усього годин		90	90

9. Теми лабораторних занять
не передбачені

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Мета, завдання і зміст практики. Основні принципи медичної деонтології та етики	3	3
2	Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні захворювань системи травлення.	8	8
3	Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні застудних захворювань. Профілактика застуди	12	12
4	Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні суглобового та м'язового болю, болю голови	6	6
5	Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні травматичних, інфекційних та паразитарних уражень шкіри та її придатків	6	6
6	Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні порушень діяльності центральної нервової системи	3	3
7	Фармацевтична опіка при медикаментозному та немедикаментозному лікуванні місцевих розладів кровообігу	3	3
8	Фармацевтична опіка при відпуску ОТС-препаратів для усунення та профілактики вітамінної недостатності	2	2
	Контроль модулю. Семестровий диференційований залік	2	2
Усього годин		45	45

Самостійна робота включає роботу з літературою, оформлення звіту практики.

**Завдання для самостійної роботи
не передбачені**

11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Успішність кожного здобувача оцінюється за 100-бальною шкалою, яка складається з поточного контролю (правильність та повнота виконання завдань) та семестрового контролю.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачу при засвоєнні модулю (залікового кредиту) — 100, в тому числі за поточну навчальну діяльність (поточний контроль) — 60 балів та за результати семестрового контролю — 40 балів.

Мінімальна кількість балів, що присвоюється ЗВО при засвоєнні модулю (залікового кредиту) — 60, в тому числі за поточну навчальну діяльність (поточний контроль) — 36 балів, за результати семестрового контролю — 24 балів.

Бали за модуль		
традиційна оцінка	бали поточного контролю	бали контролю модулю
відмінно	54-60	36-40
добре	45-53	30-35
задовільно	36-44	24-29
незадовільно	0-35	0-23

Орієнтовна схема нарахування балів надана нижче.

Схема нарахування та розподіл балів

Критерії	Поточний контроль	Контроль модулю
Правильне заповнення і повноцінне оформлення звіту та щоденника	6-10	
Правильне і повне виконання завдання за навчальною програмою (30 практичних ситуацій по 0,6-1 балів)	18-30	
Правильне і повне виконання завдання за навчальною програмою (інформація про 4 лікарських препарати по 1,5-2,5 балів)	6-10	
Правильне і повне виконання завдання за навчальною програмою (приклад рецепту на препарат, виписаний лікарем, для лікування особи з гіпертонічною хворобою)	6-10	
Уміння здійснювати відбір хворих для обов'язкового направлення до лікаря або для призначення безрецептурних ЛП в межах відповідального самолікування. Правильність вибору фармакологічної групи та оптимального безрецептурного ЛП з певної фармакологічної групи, лікарської форми та шляху введення для конкретного відвідувача. Уміння надавати альтернативні шляхи вирішення питань заміни лікарських препаратів, шляхів усунення поліпрагмазії, зниження ризику розвитку побічних реакцій. Уміння здійснювати фармацевтичну опіку декретованих категорій відвідувачів аптек. Тестові завдання.	—	24-40
ВСЬОГО	36-60	24-40

Поточний контроль складається з перевірки правильності і повноти виконання завдання за навчальною програмою, правильності ведення і належності оформлення звіту та щоденнику з практики, систематичності виконання повсякденної роботи на базі практики.

ЗВО, які за результатами практичної діяльності набрали мінімум 60 балів, допускаються до семестрового контролю.

Контроль модулю здійснюється по завершенні практики. До контролю модулю допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, та

набрали за поточну діяльність мінімально 36 балів та представили матеріали практики: щоденник виробничої практики та звіт з виробничої практики.

Контроль модулю включає усне опитування з контролю засвоєння практичних навичок: вміння здійснювати відбір хворих для обов'язкового направлення до лікаря або для призначення безрецептурних ЛП в межах відповідального самолікування, вміння проводити фармацевтичну опіку при відпуску безрецептурних препаратів, визначати умови раціонального застосування рецептурних препаратів, здійснювати консультації з питань сумісності з продуктами харчування, алкоголем, іншими лікарськими засобами, режиму дозування, правилам застосування конкретної лікарської форми; здійснювати фармацевтичну опіку декретованих категорій відвідувачів аптек, відповіді на тестові завдання.

Максимальна кількість балів контролю модулю дорівнює 40.

Контроль модулю вважається зарахованим, якщо ЗВО набрав не менше 24 балів.

Оцінка здобувачу вищої освіти виставляється згідно критеріям наведеним в таблиці.

Бали	Критерії оцінювання
10	Відмінно Правильне заповнення і повноцінне оформлення звіту та щоденника
9	Дуже добре
8	Добре
7	Задовільно
6	Достатньо
5	Незадовільно

Шкала оцінювання: національна та ECTS (Європейська система трансферу оцінок. англ. *European Community Course Credit Transfer System*)

Оцінка А, В, С, D, Е виставляється лише здобувачам, яким зарахований поточний контроль та семестровий контроль з освітньої компоненти. Кількість балів з освітньої компоненти, яка нарахована ЗВО, конвертується у 4-бальну шкалу таким чином:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітньої компоненти

Оцінка з освітньої компоненти FX, F виставляється ЗВО, які не отримали мінімальну кількість балів (60).

Оцінка FX («2») виставляється ЗВО, які отримали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали семестрового контролю. Вони мають право на повторне складання семестрового контролю не більше 2 разів під час зимових канікул та впродовж 2 (додаткових) тижнів після закінчення весняного семестру за графіком, затвердженим ректором.

ЗВО, які одержали оцінку F по завершенню вивчення освітньої компоненти (не виконали навчальну програму з модулю, або не набрали за поточну навчальну діяльність з модулю мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

12. Форми поточного та семестрового контролю успішності навчання

Поточний контроль. При оцінюванні знань ЗВО надається перевага стандартизованим методам: усному опитуванню, тестуванню та контролю практичних навичок.

Форма семестрового контролю успішності навчання — семестровий диференційований залік.

13. Методичне забезпечення

1. Робоча програма виробничої фармацевтичної практики «Клінічна фармація та фармацевтична опіка».
2. Методичні рекомендації до виробничої фармацевтичної практики «Клінічна фармація та фармацевтична опіка».
3. Звіт (щоденник) виробничої фармацевтичної практики «Клінічна фармація та фармацевтична опіка».

14. Рекомендована література

Основна

1. Клінічна фармація : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. В.П. Черних, І.А. Зупанця, І.Г. Купновицької. – Х. : НФаУ : Золоті сторінки, 2013. – 912 с.
2. Фармакологія в допомогу студенту, провизору и врачу: Учебник-справочник / Дроговоз С.М., Штрыголь С.Ю., Щекина Е.Г.– Х.: Титул, 2013. – 900 с.
3. Клиническая фармация : базовый учеб. для студентов высш. фармац. учеб. заведения (фармац. фак.) IV уровня аккредитации ; (изд. доработ. и доп.) / под ред. В.П. Черных, И.А. Зупанца, И.Г. Купновицкой. Харьков : НФаУ : Золотые страницы, 2015. – 1056 с.
4. Клінічна фармація (фармацевтична опіка): підруч. для студ. вищ. мед. (фармац.) навч. закл. / І.А.Зупанець, В.П.Черних, Т.С.Сахарова та ін.; за ред. В.П.Черних, І.А.Зупанця. – Х. : НФаУ : Золоті сторінки, 2011. – 706 с.
5. Наказ МОЗ України №876 від 18.04.2019 р. «Про затвердження Переліку лікарських засобів, дозволених для застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0509-19>. – Назва з екрану.
6. Симптоми та синдроми в практичній фармації. Принципи терапії : навч. посіб. для студентів фармац. ф-тів вищ. мед. (фармац.) навч. закл. освіти / І.А. Зупанець, С.Б. Попов, Ю.С. Рудик тощо ; за ред. І.А. Зупанця, В.П. Черних. — Харків : Золоті сторінки, 2018. – 112 с.
7. Протоколи провизора (фармацевта) / розроб.: В.П. Черних, І.А. Зупанець, О.О. Нагорна тощо ; за ред. В.П. Черних, І.А. Зупанця, О.М. Ліщишиної. – Харків : Золоті сторінки, 2014. – 232 с.
8. Фармацевтична опіка : практичний посібник / І. Зупанець, В. Черних, С. Попов та ін. ; за ред. І. Зупанця, В. Черниха. – Київ : Фармацевт Практик, 2016. – 208 с.
9. *Rx index* – довідник еквівалентності лікарських засобів / Спеціалізоване медичне видання для фахівців / за ред. І.А. Зупанця, В.П. Черниха 3-тє вид. доп. та перероб.– Київ: Фармацевт Практик, 2019. – 832 с.

Допоміжна

1. *Компендиум 2021* – лекарственные препараты / под ред. В.Н. Коваленко. – Киев: МОРИОН, 2021. – 2560 с.
2. *Фармацевтична енциклопедія* / за ред. В.П. Черних. – 3-тє вид., доп. – Київ: Моріон, 2016. – 1592 с

Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.drlz.com.ua>. – Назва з екрану

2. Державний формуляр лікарських засобів [Електронний ресурс] / М-во охорони здоров'я України, Центр. формуляр. комітет, Держ. експерт. центр. – Київ, 2022. – Вип. 14. – Режим доступу : <https://dec.gov.ua/materials/chinnij-vipusk-derzhavnogo-formulyara-likarskih-zasobiv/>. – Назва з екрану
3. Наказ МОЗ № 7 від 05.01.2022 р. «Про затвердження протоколів фармацевта при відпуску безрецептурних лікарських засобів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0007282-22>. – Назва з екрану
4. Наказ МОЗ України №651 від 26.07.2013 «Про принципи належної фармакотерапевтичної практики та запобігання поліпрагмазії» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0651282-13>. – Назва з екрану
5. Наказ МОЗ України №898 від 27.12.2006 (зі змін. і доп., внесеними наказами МОЗ України №778 від 14.09.2010 р., №568 від 06.09.2011 р., №1005 від 29.12.2011 р., № 1197 від 09.11.2016 р., № 996 від 26.09.2016 р.) «Про затвердження Порядку здійснення нагляду за побічними реакціями лікарських засобів, дозволених до медичного застосування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0073-07>. – Назва з екрану
6. Наказ МОЗ України №455 від 30.05.2013 «Про настанову ВООЗ та МФФ «Належна аптечна практика: Стандарти якості аптечних послуг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.dec.gov.ua/mtd/normativni-dokumenti/>. – Назва з екрану
7. Державна служба України з лікарських засобів // <http://dls.gov.ua>
8. Фармаконадзор в Україні // dec.gov.ua
9. Бібліотека НФаУ // <http://nuph.edu.ua/ru/nauchnaya-biblioteka>; E-mail: library@nuph.edu.ua
10. Сайт кафедри фармакології та фармакотерапії НФаУ // <http://pharmacol.nuph.edu.ua>; E-mail: farmacol@nuph.edu.ua